

● Еспанська преса назагал жалус за Пероном, побоюючись, щоб в Аргентині не прийшла до влади така демократія, яка

СВОБОДА SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріали.
Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НЕБЕЗПЕЧНЕ „ВІДПРУЖЕННЯ“

Співіскусальний концерт, що його підступно-хитро запланувала червона Москва в міжнародній політиці і що його з такою запаленістю підхопили настрої на миру йоту країни вільного світу, вже викликав помітне політичне „відпруження“, проти загрозливості й небезпечності якого перестерігають західну публіку найкращі знавці союзових відносин і крутих доріг совєтської політики. Це чинило в порядку, що державні уряди не відкладають жадної, навіть найменшої можливості міжнародного замирення. Державні уряди роблять це в повній свідомості, відповідальності і в повній готовності на „всю есентауальність“. Сьогодні, наприклад, Америка у відповідній мірі теж включилася в загальну „співіскусальну атмосферу“, але ми глибоко переконані, що коли б Москва забаглося нагло заграти на іншу ноту, то це Америку, коли мова про уряд і оборону, напевно не заспокоїло б.

Інша справа з публікою. Нарід прагне миру, і в такому наставленні готовий прийняти за факт навіть кожен Ілюзію, як спрарений в пустелі приймач за реальність фата-моргалу. Але, переконавшись, що перед ним Ілюзія, цей спрарений в пустелі втрачає й ту решту сили та відпорності, яку мав.

Не виключено, що саме на це розраховує Москва і що саме на народні маси скерований тепер її співіскусальний наступ. З огляду на наставлення власного народу совєтські володарі ніколи не рахувалися і напевно не рахуються й тепер. Сьогодні вони хитро передають Америцянському Червоному Хрестові 25,000 доларів на поведінку, а завтра готові в одній чи другій частині світу обстрілювати амбуланси Червоного Хреста і обшукувати його у веденні бактеріологічної війни.

Якщо ж більшовицький співіскусальний наступ справді скерований на публічну думку світу, якщо він справді має на меті ту опінію здебільшого і послабити її відпорність та оборону силу — а на це переконливі дані, — то Кремль уже тепер може собі погратувувати за напругу великий успіх і одну з найбільших перемог у теперішній війні. Якщо кремльські володарі на початку співіскусального наступу лише схидно й підступно усміхалися, то вже сьогодні з досить причин на те, щоб вони сміялися на весь рот і легковисхідно деяких західних політиків, зокрема з легковисхідно західної публіки. Хто б не сміявся! Трагедія тільки в тому, що для всіх інших, крім більшовицьких, це міг би бути дуже гіркий і дуже дорогий сміх. Цікаве світло на цю загрозливу коротковисхідність та співіскусальну відпруженість кидають деякі відомі факти навіть з української дійсності. Вони тим більш характерні, що українська публіка, з найменшою великою її частини, знає характер і сутність більшовицької практики та з практикою своїх найближчих. Українська преса у вільному світі не тільки не подала в співіскусальний тон, але постійно б'є на сполох, перестерігаючи проти того, що може критися за співіскусальними хитроходами. А проте...

Від деякого часу завелася між нашим громадянством співіскусальна мода шукати зв'язків і кореспондувати з рідними чи знайомими за залізною заслоною. Тенденція такого порозуміння з людського боку аж надто зрозуміла, шляхетна і оправдана. Хто ж не хотів би подати вістку про себе і дістати таку ж від своїх? Хто не хотів би своїм рідним чи приятелям допомогти пакунок чим гіршим, знаючи, що тієї допомоги вони дуже потребують? Але чи ті люди, які пишуть листи за залізною заслоною, здають собі справу з того, що єдиним „злочинним“ багатством із тих нещасних, кого знайдено з зв'язаними руками й ногами, з більшовицькою кулею в потилиці у масових могилах Вінниці чи інших містах України, було тільки те, що при них знайдено листи від рідних з закордоном? Чи здають собі вони з того справу, що їхня цікавість довідатися про рідних чи бажання подати їм вістку про себе може насправді бути „першим кроком до пекла“ для їх рідних за залізною заслоною?

Недавно на адресу „Свободи“ прийшов лист з України, призначений для одного з її читачів у Нью-Йорку. Коли ми запитали цього читача, чому він подав адресу „Свободи“, а не свою власну, він пояснив це своїми побоюваннями, щоб більшовицькі агенти не довідалися про нього. Він у Нью-Йорку боїться більшовицьких агентів, але не боїться писати й адресувати листа до когось, хто є в пащі тих агентів.

Таких і подібних прикладів можна було б наводити більше і на цю тему можна багато чого сказати. Багато чого кожний може подумати сам. Згадуємо про це тільки для того, щоб звернути нашим людям увагу на ту величезну загрозу і небезпечку, на яку вони можуть нарадити себе, але своїх рідних за залізною заслоною, попадаючи необережно в співіскусальне „відпруження“.

ДЕРЖАВНИЙ МУЖ ЧИ АВАНТЮРИСТ

Хаотичні вістки з Аргентини не можуть дати ясного образу тамошньої ситуації, надто тим, які самі не знають тієї країни, з цілком особливими відносинами. Щоб зрозуміти джерела сили Перона, який володіє в Аргентині кругло десять років, треба так само знати політичну, соціальну й економічну структуру цієї країни, як і її традиції та прерізні прикметні особливості, невідомі в інших країнах. Те саме стосується причин повстання проти нього. Досить сказати, що ця найвільніша південно-американська республіка, хоч своєю територією і числом населення становить кругло одну третину Бразилії: понад 1 мільйон кв. миль і 18 млн. осіб) по нинішній день зберігає напівфеодалну систему, а в ній суперничать там із неймовірними багатствами одиниць. Одним із парадоксів Аргентини є також факт, що хоч вона визволилася з-під еспанського колоніального режиму вже у 1810 році, ставши відразу республікою, а в 1853 році прийняла ліберальну конституцію, то завжди переможний вплив на тамошні правління мали — генерали.

Хуан Домінго Перон прийшов до влади ще тільки формально з виборів, ставши президентом Республіки вперше 24 лютого 1946, а друге 11 листопада 1951 року. Насправді він переміг був тисом на південно-американських держав палату революції, як генерал, мавши за собою підтримку інших військових командантів. Чому саме тепер збунтувалися проти нього спершу фльоти (революційний зрив 16 червня ц. р.), а потім і частина армії (16 вересня ц. р.), і чому громадянська війна велася фактично поміж військовими й ворожими Перону військами, це теж одна з тих загадок, незрозумілих для чужинців.

Знавці пояснюють, що Перон мав дві причини, які допомогли йому захопити владу і так довго утримувати її: нічим необмеженою амбіцією і так само необмеженим цинізмом. Ці обидві риси діяльності йому безоглядко користувалися засобами, з яких найважливішими були: 1) демagogія, 2) інтрига і 3) терор. Він був — читачам у коментарях — індивідуальністю, якщо призначити йому велику спритність в користуванні всіма тими трьома засобами. Але він не є державним діячем, бо всі його реформи, переведені в державі, були скеровані на те, щоб зменшити собі союзнюку в боротьбі за владу. Тому і його „політичні реформи“ — ведені головним під вирішним впливом його померлої дружини Еви, колишньої акторки з великим вичуттям потреб працюючого люду — мали ту слабу сторінку, що протегували й висували вперед, як політичну силу, робітничі низи, найгірший, а не найліпший робітничий елемент, порівнянаний американськими часописами з тим елементом у східно-американських портах, який тероризує робітників і працевластів. Тому й ті нові стовпи пероніського режиму дістали назву „дескадас“ — так сказати б — „безстанки“.

На тому то найнижчому пролетаріаті оперев був Перон, висуваючи його ніби для зрівноваження впливів військових елементів, які допомогли йому прийти до влади і без яких він не міг би вдержатися так довго. На доказ того, що між керівниками Генеральної Конфедерації Праці та впливовими генералами ніколи не було гармонії, знавці аргентинських подій вказують на факт, що за раз після повстання у полозній червня ц. р. Перон переміг „чистку“ між своїми цивільними, військими й іншими людьми: сталося це власне під тиском тих військових, які допомогли йому тоді здригати революцію, але не люблячи його цивільного оточення. Малість Перона виявила-ся тоді в тому, що він, як і більшість диктаторів перед ним, не розумів, що це — останній шанс дійсно зберегти владу: завернути з помилкового шляху антидемократичного правління. 5-го липня ц. р. Перон у великій радіопромові звернувся до своїх опонентів з примирливим жестом, а через десять днів після цього заявив, що закінчився період диктатури й вертається до конституційного режиму. Насправді обидва акти були тільки тактичними ходами: він не привернув ніяких конституційних воленостей, навіть не заявив бажання розпустити опанований його партією парламент (що складался з 158 послів і 30 сенаторів) і розписати нові вибори, не повів переговорів з опозицією на ґрунті реформи, а тільки ждав від неї капітуляції, натакувши на можливість „конфесії“. І тому його диктатура мусіла зазнати тієї самої долі, що й всі попередні диктатури в історії, тим паче, що він не мав ані загальної освіти, ані державничого хисту свого правозорного італійського диктатора Муссоліні, який від нього тільки замішування до театральних напушеність і крикливо.

Коли пропероніський табір складався з частини старшого корпусу й пролетарських низів, то контрапероніський табір складався з 4-х груп. Першу становили опозиційні політичні партії — радикали, консерватисти (Демократична Унія), соціалісти і нещодавно оформилися християнських демократів. Комуністи трудно зарекомендували до опозиції проти Перона, дармащо сам Перон заперечив про свою ворожість до комунізму: він робив це для того, щоб приподобитися З'єднанню Державам, а насправді користувався підтримкою комуністів, якими був насичений робітничий низ. Всі ці партії були проти режиму, що не признавав демократії. Далішим поважним його противником була Католицька Церква, справжня потуга в тій наскрізь католицькій країні, конституція якої наказує, що президентом і його заступником може бути тільки римо-католик. Конфлікт між Пероном і Ватиканом вибухнув внаслідок не тільки намагання Перона збільшити прибутки держави скасуванням податкових привілеїв кліри в Церкві, але й внаслідок пероніського реформу виховної системи та намагання мати вплив на добір

Зенон Стефанів

ВИШКІЛЬНА СИСТЕМА НІМЕЦЬКОГО ВІЙСЬКА

Нав'язуючи до моєї попередньої статті („Свобода“ ч. 140) про німецькі військові планувальники, — хочу тепер познайомити читачів, а в першій мірі бувших військовиків, із зовсім новими методами, що мають бути пристосовані у вишколюванні новоорганізованих німецьких збройних сил. На особливу увагу заслуговує спосіб навчання майбутніх старшин активної служби, що різняться не тільки від давнього німецького вишколу, але також і від старшинського вишколу інших збройних сил західного світу.

Дня 24 червня ц. р. західно-німецький парламент ухвалив перший військовий закон про покликання добровольців (Freiwilligengesetz). Цей закон є й основою відновленої німецької військової сили. На тій підставі, протягом останніх двох місяців міністер оборони Влльхм видав цілий ряд виконних розпорядків адміністративно-технічного характеру.

Платні для війська устійнені маріни з платнями службовців цивільної служби

вищого духовенства — те саме, що було між Церквою і нацистами в Німеччині. Третім великим чинником опозиції були промисловці, банкіри й землевласники: за пероніського режиму розповсюдилася корупція і наросла ціла перста новобогачів — прибульничий режим, але державне господарство опинилося над краєм пропасти. Врешті четвертою складовою частинною опозиції були ті військовики, яким не подобалося ані підлезування Перону юрбі, ані його маршпетство в користь нових достоянств, ані переслідування Церкви, ані нічні інтриги. Очевидно, величезну роль чинило грати напруження, що „схувало фактично, хоч не формально, між Аргентиною і З'єднаними Державами: досить було подивитися на зайнявши американську тресу, щоб знати відносини між країною до пероніського режиму.

І тому Перонові зовсім не допомогла те одна зручна інтрига, яку він затіяв із своєю нібито зреченням 31 серпня ц. р. із зручів зобов'язанням „народом“, який „зажадав“ від нього залишитися далі при владі. Того самого дня, коли він заповів ніби повернут до конституційного режиму, поліція „вирядила змову“ на його життя, і в'язниці знову заповнилися його політичними противниками. А через два тижні після того він заповів одверто „війну“ проти всіх своїх опозиційних сил. Для цієї війни 1-го вересня ц. р. проголошено в Буенос-Айресі воєнний стан. Очевидно, це тільки загрозливо й так напружену атмосферу і прищипило вихід нові революції, чим разом уже краще підготовленої з участю не тільки фльоти, але й частини війська. Можливо, що в Аргентині довго це не буде спокою, але ледве чи вернеться те колишнє до владі генерал Хуан Домінго Перон, більше авантюрист, як державний муж.

НА ТЕМИ ДНЯ

Спеціальним „указом“ Верховної Ради СРСР проголошено в другій половині вересня ц. р. широкі „амністії“ для всіх колаборантів, „злочинців“, усього, що не тільки воювали проти Совєтського Союзу, але й навіть брали участь в діяльності антисовєтських організацій, за що довідалися в СРСР кулею в потилицю. Всім їм, сказано в „указі“, дозволять вернутися, покаяться і працювати далі мирно для „блага“ не тільки свого, але й пугають Хрущових та Вуглянських.

Кілька місяців перед тим відомий берлінський „комітет для повороту на родину“, очолюваний емігрантами Міхаї-

лієм в Німецькій Федеративній Республіці введена на підставі додаткової 73 статті конституції. В зв'язку з цим конституційно вже проєкт нового військового закону (Soldatengesetz), що нормує права й обов'язки військовослужбовців. На найбільшій парламентській сесії буде ухвалений цей закон, бо він мусить увійти в дію найпізніше в дні 1 квітня 1956 р. на місці тимчасового закону про покликання добровольців.

Слід звернути увагу на деякі статті цього закону: визнання демократичного ладу, критично настановлені проти нових проваджених відзнак військових ступнів, атлетичного шолома, а також проти затвердженої військової уніформи, що, мовляв, минається з німецькою військовою традицією, а своєю формою уподібнювати буде війська до південноамериканських воїнів.

Установлено вже селекційні Комісії надалі до 1 грудня ц. р. мають закінчити перебірку коло 10 тисяч заяв добровольців. До того ж часу буде покликано до служби 6 тисяч перших німецьких громадян, колишніх військовиків, в тому числі 3 тисячі старшин і 2 тис. підстаршин. В першу чергу потрібна буде така кількість рангового покладу: 1 ген.-пор., 3 ген.-май., 21 бриг.-генерал, 275 полковників, 680 підполковників, 966 майорів, 970 сотників, 400 поручиків і підпоручиків, 200 вундхундів, 100 ст. буланців, 450 буланців, 500 ст. десантників, 300 десантників, 150 вістунів і 684 ст. стрільця.

Як видно з powyższego, у перше покликання входить і старшин високіх рангів, до речі, майже всі з освітою академічній генштабу. Це зовсім зрозуміло, коли зазначити, що в першій фазі формування від підстав, потрібна велика кількість висококваліфікованих старшин з великим військовим досвідом. Вони й будуть прикладати до розбудови нового міністерства оборони, військового шкільництва, корпусних і дивізійних штабів, воєнних округ та військових адміністративно-господарських управлінь. Частина з них будуть середніх шкільного звання — на штабові становища в Головному Кватері НАТО і ЗЕОС, короткочасні курси в ЗДА, В. Британії і військовій академії НАТО, як також до обидві військових місць та комісій для достави й перебірки зброї.

Загальна військова повинність в НРФ зобов'язує громадян від 18 до 45 року життя, для старшин і підстаршин до 60 року. На час загальної мобілізації та війни війковий ценз підноситься для всіх до 60 років.

Основа військової служби триватиме 18 місяців, до якої призивається громадян із закінченням 20 р. життя. Абітурієнти середніх шкільного звання згодяться до служби на 18 році життя. Старші річні, між 23-28 рр. життя, то були заволоді до війська до 1945 р. відбудуть скорочену 6-міс. військову службу, на протязі двох перших літ. Рівночасно буде перешколювано (Закінчення на стор. 3-й)

ВЕРЕСЕНЬ

Спливають дні, як вічна теча. За сірий обрій мертвих літ. Коли ж приде? І хто пряде? І де ж шукати вогнистий слід?

Крізь золоту останню просвіну. Цілує сонний краєвид. Прозорий день осяв осін. В вересні похлихали віти.

Знов, літо не одню узлявши. Життя і цей закреслений рік. І буде все таке, як завжди, і в безвістях байре мій крик.

СВІТІН МАЛАНЮК

Ольга Мак

КОЛИ СКРИПІЛИ ВОЗИКИ...

(До десятих роковин призабутих подій)

(2)

Вибило три чверти на третю годину ранку 20-го квітня 1945-го року (так починає моя оповідка), коли ми поїхали табір у Грінаві, розташований в східній частині Берліну. Наші чоловіки працювали в протиповітряній охороні і мешкали в іншому табірі. З вечора у них було проголошено гостре поготівля, і вони нам сказали: „Негайно тікайте на Тельтові. Там зустрінемось. Коли не зустрінемось в Тельтові — шукайте нас у Потсдамі“.

Умовні адреси в кишенях, мапи — за пазухою, візками ми забезпечилися заздалегідь. Тепер лишалося головне: непомітно висмикуватися з табіру. Та це головне є рівночасно і найтяжче, бо за нами з самого вечора пильно слідкує дозорщина — чи то естонка, чи то литовка, яка є в близьких стосунках з командантом табіру. Її настирливі питання про те, чому ми так довго не спимо, чому складаємо речі і т. д., ми збували загальниковими відповідями, не говорячи, звичайно, правди, і все чекали моменту, коли вона вже піде спати. Та чи вона потай сльзидувала далі за нами, чи збудив її грім, якого не можна було уникнути при таких зборах — невідомо. Тільки, коли ми, поспідавши свої убогі клуки й дрібних, заспаних дітей на ручні возики, збиралися рушити з двору, — за нами несподівано вискокнув командант.

— Стій! Стій! — закричав люто. — А це що?! А це куди?! Хто дозволив?!

У білизні, поверх якої наопаки накинута шинель, з пістолем в руці, виглядав більше, ніж смішно, у своїй засідці: тут уже все валилося, більшовицькі от-от що не видко, а він репетув і питає про якісь дурні дозволи.

— Ми йдемо геть, — відповідаємо йому здержано. — Ви хіба не бачите, що робиться?...

Командант, здається, відчував безрадність свого становища і вдається до погроз, які виходять плаксивим тоном: — Жінки, опам'ятайтесь!!! — вимахує він пістолом.

— Пострілю, коли рушить з місця!...

Але перед перспективою зустрічі з більшовиками його погроза видається зовсім нестрашною.

— Стріляйте! — крикнула я йому просто в обличчя.

— Стріляйте, коли постріляє!... Скільки часу ми вже просили вас випустити нас з табіру?... А ви не хотіли.

— Я не маю права вас пустити, розумієте? — виправдується командант. — Я не дозволяю!...

— То тепер ми йдемо без дозволу! — відрізую я.

— Більшовики вже в Берліні, і ми більше не будемо чекати! — Але ж чого ви так тих більшовицьких боїтесь?!

— переконував далі командант, стараючись загордити нам дорогу. — Більшовики ще, здається, нікому голови не скрутили!... Я ж лишуюся на місці!...

Цими словами він сказав усі, і далі розмови були зайві. Не відповідаючи більше нічого, ми понатагали нашу „упряж“ і рушили з місця. Злісно-плаксиві крики команданта почали від нас віддалятися, поки, змішавшись з загальним гуком і гамором, не затихли зовсім.

Поїхали...

Випадково пізніше довідалися ми, що командант на власному гіршому досвіді переконався, що більшовики такі „голову скручують“ навіть своїм симпатикам, але цього досвіду німець уже не міг використати. Коли він, парадно зодягнений, вийшов з приміщення поспішно на устах привітати перші більшовицькі частини — зараз же дістав кулю в лоб і загинув на місці.

Але це між іншим...

Отож, ми рушили.

Стояла тепла, весняна ніч. Зрештою, чи то можна було назвати ніччю? Де була лагідна, глибока, оксамитна нічна синь? Де були зорі? Де були спокій, тиша, сон? Величезна столішня славно держава, мов котилася з палачою смертю, моргала кривавими відблисками пожеж, дулилася в клубках димного диму, ширялася гігантськими шеребнями розторощених будівель, світла голими ребрами залізних в'язів і болісно стогнала від розривів тяжких бомб. Земля здригалася, немов обнесоловлений труп у передсмертних конвульсіях, і підлилася кров'ю.

Чи це була ніч?...

Ні, це не була ніч — це було пекло! Напевне Помпеї під час вибуху Везувію не переживала страшніших моментів...

І ми йшли через пекло. Самотні, нещасні, налякані, безпомічні. Здавалися самим собі такими мізерними, такими дрібненькими на тлі безмежної руйни й пожежарщи, як той порох, що його топтали власними ногами. Як дивно було, що в цих дрібненьких створіннях можуть міститися ще якісь почування. А ці почування були. Були безмежний страх, бездонний жаль і хіба невеличка іскорка віри в порятунк...

Тарахотять і порипують возики. Десь щось зується, десь щось падає, у когось плаче дитина. На кожному кроці натрапляємо на гори розкритої цегли й тиньку, що перегороджують нам дорогу, або на глибокі вирви від бомб. Скручуємо то в один бік, то в другий і прямуємо далі в південно-західному напрямку, де має бути Тельтов, де нас повинні чекати чоловіки й батьки наших дітей. Чим далі йдемо, тим більше зустрічаємо людей, які також з ручними візками, або й з самими тільки валізками, сповзаються зі сторони вогненного моря і, як доплив, що злізлий докупти, утворюють широкую й густу лаву, що рікою летить по широким шосе.

Моя безконечна стонога, людська маса повзе дорогою вперед і вперед. Гудуть, зливаючись водне, глухий тупіт ніг, скрип возиків, притишені, уривчасті розмови і той шеміт, що завжди авторитетується у великому зборищі людей. Все майже поспівало жіночі. Чоловіки не видко. Вони — на фронті. У німок похилі голови, стиснені уста, суворі, сухі очі. Серед них не чути ні плачу, ні жалів, ні нарікань, дармащо батьківщина лежить в руїнах, що відірається останній акт їхньої державної трагедії. Ні, вони не плачуть.

Напружуються м'язи, натягуються посторонні возики, натягуються й жили, бо ми спішно, спішно! Ми мусимо втекти від бистроходних танків і панцерних авт, які десь їдуть за нами. Де? Далеко це, чи вже близько — хто це може знати? Ми ж їх не бачимо в темряві.

Але „воли“ напевно нас бачать. Бо ось зловіщо загуділо угорі, і над людською безконечною стононою війною підхопили смерті. Той гуркіт і ті почуття, що він приносить з собою, нам не нові, і ми знаємо, що треба в таких випадках робити. Як на команду, людська маса миттю розпадається обабіч шосе і тікає стрімголов якомога далі від нього, а на опустілій дорозі самотньо і покірно залишається ряд опустілих возиків. Ще хвилина — і відзвон дорозі вибухають вогненні вулкани, а в їхньому полум'ї летить високо угору розторощені колеса, валізки, клуки, відірвані руки, ноги і голови тих, що не встигли втекти.

Коли страшні смертоносні птахи відлітають, люди, як хвилі морського прибою, знову котяться до шосе і перетворюються, скликаючи своїх найбільших. Десь хтось скрикує, десь хтось голосить, десь хтось відноситься мертву закривавлену дитину і кладе її в придорожньому рові. Після того трагічного походу рушає далі, щоб за кілька хвилин знову розсипатися при наближенні зловіщеного гуркоту.

Так було раз, другий, п'ятий, десятий, двадцятий... Чи тоді хтось уміє рахувати щось інше, крім членів своєї родини?...

ВИШКІЛЬНА СИСТЕМА НІМЕЦЬКОГО ВІЙСЬКА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

зана резерва на короткочасних навчаннях, разом 6 місяців для радників і підстаршин до 45 р. життя та 12 місяців для старшин до 60 року.

В німецькому війську будують службу три категорії військово-службовців, а саме: а) військово-зобов'язані, що відбувають свою активну службу та покладають на періодичні навчання резервісти (Wehrpflichtige); б) військовий резерв або капітулянти на 3-12 років — старшини, підстаршини і радники-спеціалісти (Soldaten mit Zeit) і в) старшини і підстаршини старої служби (Berufssoldaten).

Набір рекрутів буде виконувати ротацийним способом, чотири рази на рік. Новобранці перейдуть основний вишкіл в окремих вишкільних батальйонах (Stamm-battalion) на протязі трьох місяців. Тут їх навчаватимуть зброї, тактиці, основних положень військ та зброї, піхотної муштри, нескладних тактичних завдань піхоти в наступі й обороні та орудування кулеметом, штурмових карабіном, ручною гранатою, напівцеру-ляком тощо.

Після цього вишколу молоді воїни призначаються до частин різного роду зброї (Feldtruppe), де перебувають вони до кінця своєї служби, тобто 15 місяців. Тут, поруч зі зброєю, вони навчаються в рою, чоті, сотні, батальйоні, бойовій групі та великих з'єднаннях, вони мусять ще перейти до складу поодиноких навчання із спеціальною зброєю і знаряддям, що належать до устаткування частини. Розуміється, до цього ще треба додати і бойові стрільби та ослінні й зимові маневри. В засязі квартиральної вишкільної програми одержать кожна сотня 15-20 нових збройових батальйонів, а рівночасно така сама кількість вивчених буде звільнена до цивільного життя.

Старшинський кандидат активної служби, із закінченою середньою освітою, подібно як інші новобранці починає свою військову службу від звичайного воїна. По відбутті першого шестимісячного вишколу (3 міс. в кадрі і 3 міс. в частині) та після дуже суворого кандидатської кваліфікації безпосередньо звернувшись до військової академії (Akademie Gesamtschulung), де на 6 місяців. Тут, крім вивчення військово-наступних предметів, їх ознайомлять з важливішими питаннями з історичної, політичної, соціальної, технічної, господарчої, як також педагогічної-психологічної ділянки. Тому й викладачами на цій академії будуть цивільні професори.

На цьому ще не завершена фахова освіта німецького майбутнього старшини. При вступі в частину (Wehrkreis) мають бути утворені спеціальні курси для командирів сотень, батальйонів і полків. Закінчення їх потрібне для дальшого підвищення на сотні, майорів, полковників. Крім того, мають бути відкриті спеціальні школи й курси, напр., генштабу, інтендантства, військ. адміністрації, санітарії і т. п.

Кандидат на старшину резерву відбуває свій перший рік військової служби в лінійній частині і подібно як кандидат на активного старшину, одержавши звання підхорунжого переходить до військової академії, де закінчує тільки 3-міс. скорочений тактичний курс, а після того 3-міс. вишкіл на командира чоти в військової школі (Tropen-schule). По її закінченні, т. є. по відслуженні 18 місяців звільняється в ступні до рушного до резерву. На протязі 2 літ хорунжого рез. поклається на 6-тиж. вправи та по їх виконанні він іменується підхорунжим резерву. Старшини резерву об'єднані ще відбувають періодичні військові, а крім того ті, які закінчили курси на командирів сотень і батальйонів, ще й окремі курси у військової школи.

Виколовання підстаршин активної служби триває 2 роки. З того, перший рік так само як і старш. кандидат він служить у військової частині. Шоб одержати перший підстаршинський ступінь, мусять закінчити полкову підстаршинську школу та зібрати певну кількість вправ. Далі, щоб бути підвищеним до рангу булаваних підстаршин, мусять підстаршина продовжувати далі свій вишкіл у спеціальних школах та курсів для підстаршин. Військовий спосіб і інтелегентні підстаршини в ступні булаваних, можуть бути допущені до військової академії без свідчення зрілості та стати пізніше старшинами.

Підстаршинські кандидати резерву переходять скороченой вишкільній і їх підвищуватимуть до вістунів резерву по перших вправах.

В першій фазі розбудови німецьких збройних сил коначним буде деяке спрощення, головну у вишколюванні старшин і підстаршин, що якийсь час буде значно скорочено. Німецькому військовому бракуватиме в першу чергу в найнижчих старшинських і підстаршинських рангах. Для прикладу: новоприйняті поручники і підпоручники, десятники і вістуні із старої армії, що в 1945 р. мали по 20-25 років, тепер на 10 літ старші. Згідно з міністерським розпорядком вони будуть підвищені з огляду на свій вік до сотників і булаваних. Для того ту прогалину в наймолодшому, але й основному командному складі, мають заповнити молоді старшини й підстаршини нового призову, що вишколені будуть в прискореному темпі.

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР „ДУМНА“
В НЬО ЙОРКУ
НЕДІЛЯ, 25-го ВЕРЕСНЯ 1955

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(За советською пресою і радіом)

ЯК ЖИВУТЬ В ЖИТОМИРІ

Про це пише до редакції „Радянської України“ лікар С. Мокрицький: „У нас, в Житомирі, на околиці Смолянці, дуже мало крамниць: всього лише одна хлібна та дві продовольчих. В цьому районі зовсім немає ідеалів. Проте, на території одного лише кварталу по вулиці Карла Маркса стоять аж п'ять пивних. Також на кожному підприємстві, замість ідеалів, тримають пивні. Очевидно, так розміщення крамниць торговельних організацій до вподоби. Їх не ханлює, що населення Смолянці примушене стояти в чергах за харчами, що, коли треба купити промтовари, доводиться їхати аж у центр міста. Колиш на вулиці Шпитальній появилася так званий „дикий“ базар. Тоді тут поставили столи для продажу молочних продуктів та овочів. Тепер і цього нема. Колгоспники розкладають свої продукти просто на землі. Немає в нас також жадної книгарні, кіоску, фотографії...“

Щоб показати численним чужоземним гостям, що масово відвідують тепер Україну, як то дбас советська влада про робітників, спільним порядком почали в Києві „озеленювати“ території заводів і фабрик. І так, оловчів садів і парків створено вже на ряді підприємств Житомирського району. Тіністі алеї прикрашають подвір'я заводу „Червоної екскаватор“. Восени обіцяють асфальтувати тут сотні декоративних і овочевих дерев. А задовж цехів заводу „Червоної гувальні“ вже розбито пишні клумби і посаджено понад 15 тисяч кущів та дерев. На ці роботи, — пише Радянська Україна, — висланувано понад сто тисяч рублів. Отже, станом, виконуючи й перевиконуючи плани, можуть тепер відшукати задоволення. Чи не справді „соціалістичний рай“?

ПАРКИ НА ЗАВОДАХ КИЄВА

Щоб показати численним чужоземним гостям, що масово відвідують тепер Україну, як то дбас советська влада про робітників, спільним порядком почали в Києві „озеленювати“ території заводів і фабрик. І так, оловчів садів і парків створено вже на ряді підприємств Житомирського району. Тіністі алеї прикрашають подвір'я заводу „Червоної екскаватор“. Восени обіцяють асфальтувати тут сотні декоративних і овочевих дерев. А задовж цехів заводу „Червоної гувальні“ вже розбито пишні клумби і посаджено понад 15 тисяч кущів та дерев. На ці роботи, — пише Радянська Україна, — висланувано понад сто тисяч рублів. Отже, станом, виконуючи й перевиконуючи плани, можуть тепер відшукати задоволення. Чи не справді „соціалістичний рай“?

СОВЕТСЬКІ ФАХІВЦІ ПІДСТАРШИНІЗУЮТЬ ІНДІЮ

„Правда“ з 3 вересня повідомляє: „1-го вересня до Краматорську (Донбас) прибула делегація спеціалістів Індії на чолі з секретарем міністерства продукції С. С. Кер. Члени делегації відвідали Старо-Краматорський машинобудівель-

підстаршинський ранг. Для прикладу: новоприйняті поручники і підпоручники, десятники і вістуні із старої армії, що в 1945 р. мали по 20-25 років, тепер на 10 літ старші. Згідно з міністерським розпорядком вони будуть підвищені з огляду на свій вік до сотників і булаваних. Для того ту прогалину в наймолодшому, але й основному командному складі, мають заповнити молоді старшини й підстаршини нового призову, що вишколені будуть в прискореному темпі.

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
приймає студентів на I, III, V та VII семестри відділів: Економічного зі спеціалізаціями: вищого рахівництва, промислової адміністрації та торгівлі; Політичних наук зі спеціалізаціями: публічної адміністрації, політики та журналістики; Інженерного зі спеціалізаціями: будівельною, гідротехнічною і землемірною; Агрономічного зі спеціалізаціями: хліборобства, городництва, інтензивних культур.

Крім того, провадиться запис на курси МОВ: англійської, французької, німецької, української та курси українознавства, книговедіння, журналістики, інженерного креслення, конструкції техні. споруд (Design), обробки металів, а також натуральні курси. Запис в канцелярії УТІ від 11-ої ранку до 6-ої год. вечора. Навчання провадиться вчотирі від 6-ої год. до 9:30.

UKRAINIAN TECHNICAL INSTITUTE in NEW YORK
320 East 14th Street, New York 3, N. Y. — Phone GRamercy 5-1971

Управа Другого Відділу ООЧСУ в Нью Йорку повідомляє, що

В СУБОТУ, 24-го ВЕРЕСНЯ 1955 о год. 7:30 веч.,
— відбудеться —
ДОНОВІДЬ
Д-РА РОМАНА ГОЛІЯТА

на тему
„ЩО СТОЇТЬ НА ПЕРЕШКОДІ В УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКОМУ ПОРОЗУМІННІ“
Доновідь відбудеться

у власному приміщенні при 123 — 2-га Еве., в Нью Йорку, на яку запрошується членство ООЧСУ та Шановне Громадянство.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Філадельфія, Па.

Закінчення першого шкільного року У. П. М.

Перший шкільний рік Українських Професійних Музичних Курсів можна вважати вповні успішним, як з огляду на кількість випускників, так і з огляду на успішність учнів, так і на успішність випускників у різних видах мистецтва, які відбулися у великій залі Клубу Горжана у Філадельфії. Як перший виступ учнів нової школи, Українських Музичних Професійних Курсів, у січні ц. р. викликала увагу всіх присутніх своєю еразовою організацією а високо-класним рівнем усіх виступаючих, так і в більшій мірі згаданий кінцевий виступ учнів У. П. М. Курсів дав безсумнівний доказ, що ця нова музична школа у Філадельфії — школа вищої кваліфікації, яка свою музично-виконувальну задачу виконує в якнайкращий спосіб.

Велике зацікавлення працею й досягнень У. П. М. Курсів було помітне на згаданому виступі учнів таким фактом, як маса публіки, яка заповнила велику залу Горжана Клубу, дарма, що згаданий виступ не був оголошений, ані в пресі, ані в радіо. Виступили студенти класів співу Марії Софії (Галина Федоренко), Ігор Петик, Оксана Вай-Войчук, Марія Мазур), класи скрипки й ансамблю Яр-Лана Мигасюка (Ігор Швейц, Лідія Грома Сковичас, Славия Мигасюк, Орися Мачук, Ростислав Харина), класи фортепіано Лідії Вульбі (Вайра і Зема Даличянська, Славия Кічуга, Оля Прохураска, Юрій і Зенон Антонік, Міросла Олішнік, Андрій Мак, Орися Кушнір, Неллі Юшнік, Міросла Кішнір і д-ра Антона Рудницького (Таня Була, Б. Марта Перлова, Кесін і Ігор Федоренко, Орест Котельницький, Галля Кришчак, Міросла і Дарія Новаківські, Дорис Рудницький, Юрій і Богдан Гнатюки, Уліна Надрара).

Велике зацікавлення працею й досягнень У. П. М. Курсів було помітне на згаданому виступі учнів таким фактом, як маса публіки, яка заповнила велику залу Горжана Клубу, дарма, що згаданий виступ не був оголошений, ані в пресі, ані в радіо. Виступили студенти класів співу Марії Софії (Галина Федоренко), Ігор Петик, Оксана Вай-Войчук, Марія Мазур), класи скрипки й ансамблю Яр-Лана Мигасюка (Ігор Швейц, Лідія Грома Сковичас, Славия Мигасюк, Орися Мачук, Ростислав Харина), класи фортепіано Лідії Вульбі (Вайра і Зема Даличянська, Славия Кічуга, Оля Прохураска, Юрій і Зенон Антонік, Міросла Олішнік, Андрій Мак, Орися Кушнір, Неллі Юшнік, Міросла Кішнір і д-ра Антона Рудницького (Таня Була, Б. Марта Перлова, Кесін і Ігор Федоренко, Орест Котельницький, Галля Кришчак, Міросла і Дарія Новаківські, Дорис Рудницький, Юрій і Богдан Гнатюки, Уліна Надрара).

ПЕРЕД НОВИМ ШКІЛЬНИМ РОКОМ

Перед початком нового шкільного року міністер освіти І. Каіров виступив в „Ізвєстіях“ з статтю на цю тему. Поговоривши про успіхи й досягнення советської школи, він в кінці своєї статті спеціальну увагу звернув на недостатня в навчальних процесах. „Треба раз на все, — пише він, — покінчити з примісним ставленням до недостатньої поведінки деяких учнів. Треба прийняти несправильну практику, коли органи освіти без усякої до того підстави поволіють виключити зі школи учнів або перевести їх в інші школи, де вони поведуть себе ще гірше. Треба організувати окремі класи, школи для переробки, школи з окремим педагогічним режимом і подбати про поширення сітки спеціальних

ДО НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

в школі і дома найкращі підручники

Б. Романенчука

УКРАЇНСЬКА МОВА. Ч. I. (для 2 кл.) \$0.85

УКРАЇНСЬКА МОВА. Ч. II (для 3 кл.) 1.00

В найближчих днях будемо мати такі читанки:

В. Радзкевич — К. Кислевський — „ПРОМІНЬ“,

читанка для 5-6 кл. \$2.00

Б. Романенчука — читанка для 3 кл.

В короткому часі вийдуть теж читанки

(вже друкуються)

для 4 кл. і для 2 кл.

Видання Шкільної Ради УКА.

Замовляти:

WYD. SHKILNA RADA

838 N. 7th Street, Phila 23, Pa.

Українська Православна Церква Святої Тройці

315 WAVERLY AVE., NEWARK 3, N. J. Tel.: BI 8-1662

Масмо шану просити Українське Громадянство

міста Ньюарку й околиць на

УРОЧИСТЕ ПОСВЯЧЕННЯ

НОВОНАБУТОГО ЦЕРКОВНОГО БУДИНКУ,

яке відбудеться

в неділю, дня 2-го жовтня ц.р.

Архисрейська Служба Божу відправити при співучасті доколичного Духівництва та Чини Посвячення Церкви довершити Їх високопреосвященство Преосвященний Митрополит ЮАН, Голова Української Православної Церкви в ЗДА

ПРОГРАМА СВЯТА:

I год. 10:00 Зустріч Владими Митрополита і впродовження дітями до церкви при співучасті молодечих Організацій міста Ньюарку.

II год. 10:30 Архисрейська Служба Божу і Чини Посвячення храму.

III год. 1:30 Святочна Трапеза з Мистецькою Частиною у власній залі при церкві. В концертній програмі будуть участь кращі мистецькі сили.

Настоятель Церкви Парафіальна Рада

га, Христа Дибулук) і Софії Горницької (Люба Коваль, Лідія Середня).

Усі без винятку учні виступили певно, зі зрозумілим і поважним, дачи наглядний доказ, як досконало підготувалися до виконання педагогічного плану школи, та окремих вчителів.

Усі виступи публіка приймає дуже сердечно, а коли на закінчення виступу директор У. П. М. Курсів д-р Антон Рудницький підликував присутнім за таку численну участь, а всім виконавцям за їх вдалий виступ, заохочуючи до дальшої праці, та коли представники учнів вносили на сцену своїх великих коштів квіти для своїх вчителів, дискусії їх за їх працею — тоді публіка зготувала учительською збіркою й директорів Музичних Курсів справжню овацію.

В кілька днів пізніше відбулися річні іспити та вчорашнього дня, закладами Батьківського Кружка, забав для учнів, получена з роздачею студента.

В присутності директора, д-ра Антона Рудницького, відбулися теж річні іспити й роздача свідомств у відділі У. П. М. Курсів

у Понкерс (керівник: д-р Віктор Палавський), де д-р Рудницький у кінцевому слові до батьків ствердив загальний поступ та добрий розвиток усіх учнів.

Продовжає К.чук.

● Дефіцит Ньюйоркської Філармонічної Оркестри становив у 1954—1955 році 245,463 доларів, а в 1953—1954 році — 124,205 доларів. Управа філармонічного мистецтва, що великі корпорації не підтримують й фінансують.

● У Сінгапурі на Малайському півострові, що має власну самоуправу, але підлягає Англії, 2,000 комуністичських робітників демонстрували проти законпротесту, який дає право арештувати комуністів або підтримувати їх, тримати у в'язниці без суду до шести місяців. На Малайях є 80,000 організованих робітників, у провід яких стоять комуністи.

● В Англії сконструйовано новий тип літака, який може розвивати швидкість 2,000 миль на годину. Новий тип літака називають „Бараном“, але про нього не оприлюднено ніяких блискучих даних.

ВЕЧІР СПОМИНІВ

З ПІВСТОРІЧЧЯ ГРОМАДСЬКОЇ ПРАЦІ Д-РА С. ДЕМИДЧУКА

— відбудеться —

в Українському Літературно-Мистецькому Клубі

149 — 2-га Евею в Нью Йорку

В П'ЯТНИЦЮ, 30-го ВЕРЕСНЯ 1955 Р.

о год. 8-й ввечері

для всіх, що цікавляться успіхами й невдачами української спільноти в минулому.

РОМАН СТЕЦУРА

ПІЯНИСТ-АКОМПАЇНЬОР

приймає співаків-солістів для корнететів.

Підготував класичний та український репертуар до виступів.

Телефонувати кожного дня між 5-7 год. ввечері на

EVERgreen 7-5851

206 Bedford Avenue, Brooklyn 11, N. Y.

УВАГА! ЙОНКЕРС, Н. Й. УВАГА!

3 ДНЕМ 23-го ВЕРЕСНЯ 1955 Р.

починаються

лекції гри на фортепіано, з рамені

Українського Музичного Інституту

Лекції вестиме

КАЛІНА ЧІЧКА-АНДРИШКО

Зголошення приймається особисто

КОЖНОГО ЧЕТВЕРГА між год. 3-7 пополудні.

від год. 5-7 ввечері, при 71 Carver Terrace, Yonkers, N. Y.,

або телефонічно ввечері CN 2-0220 в Нью Йорку.

КОНЦЕРТОВА ПОДРОЖ

Української Капелі Бандуристів

ІМ. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

під мистецьким керівництвом

Григорія КИТАСТОГО і Володимира БОЖИКА

ЛОНДОН, Онт. Канада Четвер — 29 вересня 1955

Central Collegiate Institute год. 8 веч.

ГАМЛІВТОН, Онт. П'ятниця — 30 вересня

Delta Collegiate Auditorium год. 8 веч.

ТОРОНТО, Онт. Субота — 1 жовтня

Massey Hall год. 8:15 веч.

СОДБЕРІ, Онт. Неділя — 2 жовтня

Empire Theatre год. 8 веч.

ФОРТ ВІЛІЯМ, Онт. Вівторок — 4 жовтня

Vocational School Hall год. 8:15 веч.

ФОРТ ФРЕНЧ, Онт. Середня — 5 жовтня

Community Memorial Arena год. 8 веч.

ВІННІПЕГ, Ман. Четвер — 6 жовтня

Winnipeg Auditorium год. 8:15 веч.

ПРІНЦ АЛЬБЕРТ, Ск. П'ятниця — 7 жовтня

Orpheum Theatre год. 8:30 веч.

ЕДМОНТОН, Алта. Субота — 8 жовтня

Exhibition Hall год. 8 веч.

КАЛГАРІ, Алта. Неділя — 9 жовтня

Grand Theatre год. 3 попол.

САСКАТУН, Саск. Понеділок — 10 жовтня

United Church год. 8:15 веч.

КАНОРА, Саск. Вівторок — 11 жовтня

Kanora Hall год. 8 веч.

РЕДЖАНА, Саск. Середня — 12 жовтня

Darke Hall год. 8:30 веч.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Подасться до відома, що осідок

Українського Народного Дому

В ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. Дж.,

ПЕРЕНЕСЕНО ПІД Ч.

433 Hoboken Avenue

БЛИЗЬКО (FIVE CORNERS)

Управа Укр. Нар. Дому в Jersey City, N. J.

Від'їзд кораблем Peter Stuyvesant з причалу (піср) при W. 42nd St., в Нью Йорку, о год. 9:30 раню.</

